

กระแสพระบรมราชโองการ

เขียนบรรจุกิตติคุณ พระฤกษ์

ศุภมัตถุพระพุทธเจ้าล้านนาภาค เป็น องค์ภาค ถ้วนถ้วน ๒๔๕๓ พรรษา
จุลศักราช ๑๒๗๒ ปีมะเส็ง รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๙ พระบาท
สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จ
เถลิงถวัลยราชสมบัติบรมราชาภิเศกสืบพระบรมราชสันตติวงศ์เป็น
ลำดับพระเจ้าแผ่นดินสยามที่ ๕ ในพระบรมราชวงศ์ ซึ่งได้ประดิษฐาน
แคว้นกรุงรัตนโกสินทร์มหินทรายุทธยา

วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๑๒๙ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๗ หน้า ๑๑๐๗

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้แสดงความ^{นี้}ไว้ว่า เมื่อ
รัตนโกสินทรศก ๑๒๓๓ ได้เสด็จ พระราชดำเนิน มา ประพาศ เมืองเพ็ชรบุรี
ทรง พระราชดำริเห็นว่า เมืองเพ็ชรบุรี เป็น ภูมิลำเนา อันงดงาม แด่บริบูรณ์
เคย เป็น ที่ เสด็จ ประพาศ ของ พระเจ้าแผ่นดิน แต่ใน กาลก่อน ตกดอด มา
จน บัดยู่บน^{นี้} เมื่อ รัชกาล ที่ ๔ พระบาท สมเด็จพระจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว
สมเด็จพระบรมชนกนาถ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง พระนคร
คีรี^{ชั้น} เป็น ที่ ประทับ แรม แด่เสด็จ พระราชดำเนิน มา ประพาศ บั้ ละ หลายหน
ครั้น มาใน รัชกาล บัดยู่บน^{นี้} พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ก็ ได้เสด็จ
พระราชดำเนิน มา ประพาศ หลาย คราว ทรง พระราชดำริเห็นว่า แต่ก่อน
มา ทางไป มา เมืองเพ็ชรบุรี เป็น การ ลำบาก บัดนี้ มีรถไฟไป มา รวดเร็ว
สะดวก กว่า แต่ก่อน เป็น อันมาก คง จะ เสด็จ พระราชดำเนิน มา ประพาศ
เนื่อง ๆ แต่ พระนคร คีรี^{ชั้น} อยู่บน เขา จะ เสด็จ ประทับ แรม ย่อม เป็น
ความ ลำบาก ไม่สะดวก จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยา
สุรพันธ์พิสุทธิ์^{ชั้น} เติบก ภา^{ชั้น} ภูมิลำเนา ซึ่งสมควร จะสร้าง ที่ ประทับ แรม เจ้าพระยา
สุรพันธ์พิสุทธิ์^{ชั้น} เติบก ที่ ตำบล บ้านปืน อัน ตั้ง อยู่ริม น้ำ เป็น
รมณียสถาน ไม่ห่างไกล จาก ท้อง ตลาด ที่ ประชุมชน มี ระยะเวลา
ติดต่อ ตกดอด มา จะ เติร ไป มา จาก ตลาด ที่ ประชุมชน ก็ เป็น การสะดวก
สมควร จะสร้าง ที่ ประทับ แรม ใน ที่ นั้น จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ

เล่ม ๒๗ หน้า ๑๑๐๘ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๒๙

ให้จัดซื้อที่ของราษฎรในตำบลบ้านบึง ด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อสร้างพระราชนิเวศน์เป็นที่ประทับแรมในเวลาเสด็จประพาส แต่ครั้งนั้น มีพระราชกิจมาก การที่จะทรงสร้างที่ประทับแรมจึงค้างมา

ครั้น ณ เดือน กันยายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ เสด็จพระราชดำเนิร มาประทับแรมที่เมืองเพชรบุรี นานวัน เป็นโอกาสที่จะได้เริ่มทรงสร้างที่ประทับแรมอันได้ทรงพระราชดำริไว้แต่ก่อนนั้น เสด็จพระราชดำเนิร ทอดพระเนตรภูมิสถาน ทรงกระการที่จะสร้างพระตำหนัก แด่สถานต่าง ๆ โปรดเกล้าฯ ให้ซื้อที่เพิ่มเติมต่อออกไป ให้พอแก่การที่จะก่อสร้าง แด่โปรดเกล้าฯ ให้กรมโยธาตัดถนนหนทาง กว้าง ๖ วา ตั้งแต่ที่ซึ่งจะตั้งสถานรถไฟตรงมายังบ้านบึง เป็นระยะทาง ๖๘ เส้น ๑๘ วา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เจ้าฟ้ากรมขุนนครสวรรค์วรพินิต ผู้บัญชาการกรมทหารเรือ กับพระเจ้าอนุชาเชต กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เป็นแม่กองจัดการก่อสร้างพระตำหนัก แด่ถนนหนทางสถานต่าง ๆ ทั้งจังหวัดพระราชนิเวศน์ โปรดเกล้าฯ ให้พระยาสุรินทรภาณุไชย ผู้ว่าราชการเมืองเพชรบุรี เป็นผู้จ่ายเงินแถมสิ่งของทำการ แด่เป็นผู้ตรวจการโปรดเกล้าฯ ให้มีสเตอร์ คาส ดอริง นายช่างเยอรมันเป็นผู้คิดเขียนแบบรูปพระตำหนัก ตามกระแสพระราชดำริห์ ดอกเตอร์ ควด ไบเยอร์

วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๑๒๕๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๗ หน้า ๑๑๐๙

ชาติเยอรมัน เป็น นายช่าง ก่อสร้าง พระตำหนัก ทำอย่าง ชาวยุโรป
เรียกว่า มอเดิร์นสไตล์ ปรากฏใน ประเทศยุโรป ประมาณ ศตวรรษ
ศักราช ๑๙๐๐ รัตนโกสินทร์ศึก ๑๑๘ ทำเป็น ๒ ชั้น มี ยอด ๒ ยอด
คือ ยอดพระตำหนักหลังใหญ่ ๑ ยอดมุข ๑ ยาว ๒ มุข ทิศตะวันออก
ถึง ทิศตะวันตก ๑ เส้น ๑๕ วา กว้าง ทิศเหนือถึง ทิศใต้ ๑ เส้น ๑๐ วา
ช่างได้ลงมือทำราก พระตำหนักตั้งแต่วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๑๒๕๗ มา

บัดนี้ การทำราก พระตำหนัก เสร็จแล้ว สมควรที่จะ ก่อ พระฤกษ์
จึงเสด็จ พระราชดำเนิน มา ประทับ แรม ณ พลับพลา บ้านบน เมือง เพชรบุรี

ณวันที่ ๑๘ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศึก ๑๒๕ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ ธาราชน พระสงฆ์ ๑๕ รูป เจริญ พระพุทธรณ์

ครั้น ณวันที่ ๑๙ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ศึก ๑๒๕ เวลาเช้า ๓ โมง
๑๑ นาที ๗ วินาที เป็น ศุภฤกษ์ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ได้ทรง วาง ศีตา พระฤกษ์สร้าง พระตำหนัก

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ เขียน กระแสด พระบรมราชโองการ
บรรจุไว้ใน ศีตา พระฤกษ์ ณวัน ศุกร ที่ ๑๙ สิงหาคม รัตนโกสินทร์
ศึก ๑๒๕ จันทคติกาลเดือน ๙ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ปีมะจอโทศก
จุลศักราช ๑๒๗๒ เป็นปีที่ ๔๓ ฤกษ์วันที่ ๑๕๒๕๖ ในรัชกาล
บัดนี้